

gande för riksgäldsfullmäktige att ikläda staten garanti för krediter till nämnda bolag.

Stockholm den 9 april 1969

Tage Magnusson (m) Staffan Burenstam Linder (m) Eric Krönmark (m)

i Borås

Rolf Eliasson (m)

i Moholm

Arvid Enarsson (m)

Nr 1114

Av herr Wennerfors m. fl., *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110, angående vissa organisations- och anslagsfrågor rörande försvaret.*

(Lika lydande med motion nr 970 i Första kammaren)

I anslutning till Kungl. Maj:ts framställning om försvarets fabriksverk (FFV) i proposition nr 110 vill vi aktualisera vissa frågor som sammanhänger med 1968 års riksdagsbeslut om nedläggning av centrala verkstaden i Västerås (CVV).

Motiven för riksdagens ställningstagande i CVV-frågan framgår av vederbörande utskottsutlåtande (SU 124). För det första instämde riksdagen i Kungl. Maj:ts bedömning att det på grundval av föreliggande beläggningsprognoser skulle komma att behövas endast två centrala flygverkstäder i framtiden. För det andra framhölls de möjligheter till direkta besparingar genom minskade lednings- och administrationskostnader samt övriga rationaliseringsvinster som en koncentration av underhållsverksamheten till två verkstäder skulle medföra.

Härutöver blev CVV-frågan föremål för en ingående sysselsättningspolitisk prövning, varvid riksdagen ansåg det angeläget att personalfrågorna fick en tillfredsställande lösning. Som ett led i detta arbete förutsattes att FFV:s då inledda undersökningar om möjligheten att till CVV förlägga annan verksamhet skulle starkt forceras.

Kungl. Maj:t har sedermera uppdragit åt FFV att inrätta en underhållsverkstad i Östersund, sysselsatt med arbetsobjekt som tidigare åvilat verkstäderna i Arboga (CVA), Malmslätt (CVM) och Västerås. Därmed synes det

rationaliseringstänkande som varit vägledande för planläggningen av CVV:s avveckling ha fått ge vika för ett lokaliseringpolitiskt motiverat betraktelsesätt från Kungl. Maj:ts sida. Att det ursprungliga rationaliseringsmotivet gått förlorat framgår av den utformning som FFV givit östersundsverkstaden. Verkstaden får enligt FFV:s förslag egna administrativa resurser och kommer att ge sysselsättning åt 150—200 anställda inom verksamhetsfält vilka ej har någon naturlig anknytning till Östersund som förläggningsort. Vi finner det anmärkningsvärt att Kungl. Maj:t år 1968 framlägger förslag till strukturrationalisering inom underhållssektorn med nedläggning av en verkstad till följd och kort tid därefter förtar verkningarna av denna åtgärd genom att inrätta en ny verkstad inom samma bransch men på annan ort. För att täcka kostnaderna för de insatser som erfordras för östersundsverkstadens utbyggnad torde en väsentlig del av den i CVV-beslutet inberäknade rationaliseringsvinsten behöva ianspråkta.

Frågan om etablering av en underhållsverkstad i Östersund väcktes första gången år 1963. Riksdagen tog då ställning till en proposition med förslag till samordning av underhållet av krigsmaktens telemateriel, varvid en plan att på sikt förlägga viss teleunderhållsverksamhet till östersundsområdet bifölls (prop. 114, SU 135 och rskr. 319). Därefter har Kungl. Maj:t vid återkommande tillfällen uttalat att 1963 års beslut står fast och att beslutet förr eller senare skall komma att verkställas. Detta var t. ex. innebörden av departementschefens svar på en enkel fråga i riksdagen den 7 mars 1968 av herr Jönsson i Ingemarsgården. Det förefaller således som om Kungl. Maj:t vill lägga 1963 års ställningstagande till grund för sitt handlande i östersundsfrågan.

Även i detta hänseende anser vi Kungl. Maj:ts tillvägagångssätt anmärkningsvärt, i synnerhet som underlaget för riksdagens dåvarande bedömningar i nuläget helt saknar verklighetsförankring. På s. 15 i 1963 års proposition redovisas en sammanställning med förutsägelser om en kraftig ökning av det framtida teleunderhållsbehovet. Jämfört med den faktiska utvecklingen innebär dessa prognoser en överskattning av behovet, som innevarande år motsvarar inemot 1 000 manår. Ännu ett skäl att ej ta 1963 års beslut till intäkt för att fullfölja det av FFV utarbetade östersundsprojektet är att det 1963 var fråga om förläggande av teleunderhållsverksamhet till Östersund, medan FFV:s förslag har föga anknytning till teleunderhåll.

En överföring av arbetsobjekt från CVA, CVM och CVV till Österund enligt föreliggande riktlinjer skapar ävenledes stora problem för de anställda och kan väntas få ogynnsamma sysselsättningspolitiska konsekvenser för de tre verkstäderna på såväl kort som lång sikt. Personalen hade så sent som för fyra månader sedan ingen vetskap om de förestående östersundsplanerna. För flera CVV-anställda har detta inneburit att man med kort varsel tvingats ompröva sina framtidsplaner — en situation som således uppkom-

mit strax efter det att man under hösten 1968 börjat kunna överblicka följderna av beslutet om CVV:s nedläggning och hunnit vidta åtskilliga förberedelser för omplacering till CVA respektive CVM. En sådan personalbehandling anser vi ej vara godtagbar.

Även i ett vidare sysselsättningspolitiskt perspektiv inger Kungl. Maj:ts åtgärder i östersundsfrågan vissa farhågor för CVA och CVM. Såvitt vi kunnat erfara har någon undersökning rörande de båda verkstädernas framtida arbetsbeläggning inte föregått östersundsbeslutet. Då östersundsverkstadens tillkomst medför en minskning av CVA:s och CVM:s produktionsvolym borde en sådan undersökning ha verkställts, särskilt som det finns initierade bedömare som uttalat att antalet centrala flygverkstäder i början av 1970-talet sannolikt kommer att behöva reduceras till en verkstad. För vår del anser vi med hänsyn härtill att underlaget för CVA:s och CVM:s fortsatta verksamhet ej utan noggranna överväganden för närvarande bör skäras ned.

Sammanfattningsvis anser vi att det på rationella och företagsekonomiska grunder ej är motiverat att inrätta en verkstad i Östersund enligt de riktlinjer som utarbetats av FFV. Ett fullföljande av FFV:s förslag skulle innebära att den eftersträfvade strukturrationaliseringen inom försvarets underhållssektor omintetgjordes. Vi finner det vidare orimligt att hänvisa till 1963 års riksdagsbehandling av vissa underhållsfrågor såsom utgörande ett skäl att genomföra östersundsprojektet. Även från personal- och sysselsättningspolitiska utgångspunkter är det direkt olämpligt att frånta CVA och CVM arbetsobjekt för att därigenom skapa underlag för en verkstads-etablering på annat håll.

Då det finns behov av att öka sysselsättningen i östersundsområdet anser vi att denna fråga bör bli föremål för fortsatt och ökad uppmärksamhet från statsmakternas sida. Att medverka till lösning av sysselsättningsproblemet i östersundsområdet på det sätt som Kungl. Maj:t hävdar anser vi vara kort-siktigt. Med anlitande av de lokaliseringspolitiska och andra resurser som staten förfogar över torde mera verklighetsanpassade och långsiktiga lösningar kunna åstadkommas.

Under åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110 måtte

1. uttala att 1963 års riksdagsbeslut angående samordning av underhållet av krigsmaktens telemateriel m. m. ej bör läggas till grund för fullföljande av det uppdrag som Kungl. Maj:t ålagt försvarets fabriksverk och som avser inrättande av en underhållsverkstad i Östersund,

2. uttala att det av företagsekonomiska och personalpolitiska skäl ej för närvarande är lämpligt att till Östersund

överföra arbetsuppgifter från verkstäderna i Arboga, Malm-
slätt och Västerås, samt

3. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t
genom vidtagande av lokaliseringspolitiska stödåtgärder
m. m. måtte medverka till att förbättra sysselsättningsläget
inom östersundsregionen.

Stockholm den 9 april 1969

Alf Wennerfors (m)

C. G. Enskog (fp)

Sven Vigelsbo (cp)

Nr 1115

Av fröken Åsbrink m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition
nr 110, angående vissa organisations- och anslagsfrågor
rörande försvaret.

(Lika lydande med motion nr 969 i Första kammaren)

Stockholm den 9 april 1969

Eva Åsbrink (s)

Nils Odhe (s)

Bengt Börjesson (cp)

Rolf Eliasson (m)

i Falköping

i Moholm

Gunnar Larsson (cp)

Gunnar Hylltander (fp)

Arne Blomkvist (s)

i Luttra